

APSTIPRINĀTA
ar Rīgas domes 18.03.2014. lēmumu Nr. 870

**Rīgas pašvaldības aģentūras
„Rīgas pieminekļu aģentūra”**

**DARBĪBAS STRATĒGIJA
2014 – 2016**

Rīga 2014

Satura rādītājs

Satura rādītājs.....	2
Ievads	3
I Darbības mērķis.....	3
II Aģentūras izveidošana, personāls un darbības noteikumi.....	4
III Aģentūras funkcijas un darbības virzieni	6
IV Aģentūras sniegtie pakalpojumi un to pieejamība	7
V Aģentūras darbības tehniskais nodrošinājums	8
VI Aģentūras darbības rezultāti un novērtējums par darbības stratēģijas 2011.-2013.gadam īstenošanu.....	8
VII Aģentūras finansēšanas avoti, izlietošanas principi un ieņēmumu izlietojums	10
VIII Aģentūras attīstības prioritātes	11
8.1. Attīstības vīzija un vispārējie mērķi.....	11
8.2. Rīgas pieminekļu saimniecības attīstības pamatprincipi.....	12
8.3. Rīcības virzieni mērķu un plānoto rezultātu sasniegšanai, sniedzamo pakalpojumu attīstība un ieviešana	12
8.4. Galvenie 2014-2016 gadā plānotie darbi un projekti	15
8.5. Sadarbības veicināšana.....	16
IX Stratēģijas aktualizēšanas un īstenošanas novērtēšanas kārtība.....	16

Ievads

Rīgas pašvaldības aģentūras “Rīgas pieminekļu aģentūra” Darbības stratēģija 2014.-2016. gadam (turpmāk – Darbības stratēģija) izstrādāta, pamatojoties uz Publisko aģentūru likuma 23.pantu par pašvaldības aģentūras darbības plānošanu trim gadiem. Līdz 2013.gadam aģentūras darbības stratēģiju noteica aģentūras vidēja termiņa darbības stratēģijas 2011.-2013.gadam noteikumi un prasības.

Darbības stratēģijas 2014.-2016. gadam galvenais mērķis ir noteikt stratēģiskos virzienus pieminekļu uzturēšanas un aprūpes nozares ilgtspējīgai un konkurētspējīgai attīstībai, tādejādi sekmējot pieminekļu aprūpes kvalitātes uzlabošanu un to sabiedriskošanu (iesaistīšanu Rīgas kultūras un izglītības norisēs, pasākumos, tūrisma aprītē), uzlabojot pilsētas dzīves kvalitāti, estētisko vērtību saglabāšanu un to izmantošanu katra rīdzinieka vai pilsētas viesu ikdienas dzīvē, respektējot 2014.gadu, kad Rīga ir Eiropas Kultūras galvaspilsēta un 2015.gadu, kad tiks atzīmēta Rīgas Brāļu kapu simtgade.

I Darbības mērķis

Rīgas pašvaldības aģentūras “Rīgas pieminekļu aģentūra” (turpmāk – Aģentūra) darbības mērķis ir īstenot Rīgas pilsētas sabiedrisko pieminekļu saglabāšanas politiku, kas ietver:

- a) pieminekļu pārņemšanu valdījumā un pārvaldīšanu,
- b) pieminekļu apzināšanu, uzskaiti, dokumentēšanu,
- c) saglabāšanas – aprūpes programmu izstrādi,
- d) monitoringu,
- e) saimniecisku uzturēšanu,
- f) restaurācijas nodrošināšanu,
- g) pieminekļu un to saglabāšanas popularizēšanu,
- h) demontēto pieminekļu un to detaļu uzskaitīšanu, novērtēšanu, uzglabāšanu.

Atbilstoši Aģentūras nolikumam termins „Rīgas pilsētas sabiedriskie pieminekļi” ietver: Rīgas pilsētas publiskajā ārtelpā esošie monumentālie, figurālie un portretiskie pieminekļi, memoriālie ansambļi, arhitektoniski dekoratīvie pieminekļi, piemiņas zīmes, dekoratīvās skulptūras un tēlnieciski dekoratīvie elementi. Kā īpaši kultūrvēsturiski un valstiski nozīmīgi pieminekļi Aģentūras darbībā tiek noteikti Brīvības piemineklis (valsts nozīmes aizsargājamais mākslas piemineklis Nr.6965) un Rīgas Brāļu kapi (valsts nozīmes aizsargājamais mākslas (Nr.6971) un arhitektūras (Nr.6678) piemineklis).

II Aģentūras izveidošana, personāls un darbības noteikumi

Ar LR Augstākās padomes 02.02.1993 lēmuma „Par Brīvības pieminekli un Rīgas Brāļu kapiem“ 3.punktu LR Ministru Padomei tika uzdots līdz 1993.gada 1.aprīlim izveidot valsts uzņēmumu - Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu pārvaldi - ar akmens konservācijas centru, kas finansējama no valsts budžeta.

Pamatojoties uz minēto, LR Ministru padome 03.06.1993 pieņēma lēmumu Nr.281 „Par Brīvības pieminekli un Rīgas Brāļu kapiem“, ar kuru nolēma:

„1. Pildot Latvijas Republikas Augstākās Padomes lēmumu "Par Brīvības pieminekli un Rīgas Brāļu kapiem", piekrist izveidot Rīgas pilsētas pašvaldības bezpeļņas uzņēmumu "Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu pārvalde" (tālāk tekstā - Uzņēmums), kuram ir šādas galvenās funkcijas:

- īpašas kārtības teritorijas uzturēšana un šo pieminekļu saglabāšana,
- akmens konservācija un apkope,
- konservācijas speciālistu un amatnieku sagatavošana.

2. Finanšu ministrijai pēc Uzņēmuma izveidošanas noteikt tā finansēšanas avotus un summas no valsts budžeta.

3. Kultūras ministrijai, Finanšu ministrijai un Arhitektūras un celtniecības ministrijai deleģēt pārstāvjus Rīgas pilsētas valdes Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu pārraudzības padomē.

4. Arhitektūras un celtniecības ministrijai pēc Rīgas pilsētas valdes pasūtījuma izpētīt Allažu šūnakmens iegulas, kartēt tās un noteikt rezervējamās teritorijas robežu.

5. Iekšlietu ministrijai:

5.1. iekļaut attiecīgo policijas struktūrvienību patruļdienestu maršrutos Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu teritoriju;

5.2. kopīgi ar Rīgas pilsētas Centra rajona valdi aizliegt automašīnu apstāšanos un stāvēšanu uz Aspazijas bulvāra un Basteja bulvāra braucamās daļas blakus īpašās kārtības teritorijai.”

28.01.1994. LR TM Uzņēmumu reģistrā tika reģistrēts un darbību uzsāka Rīgas pilsētas pašvaldības bezpeļņas uzņēmums "Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu pārvalde" (turpmāk – Pārvalde). Pārvaldes funkcijas pakāpeniski paplašinājās, ietverot arī citu Rīgas pilsētas publiskajā ārtelpā esošo pieminekļu uzturēšanu un saglabāšanu, tā piemēram:

- 13.05.1994 Rīgas valde pieņēma lēmumu Nr.662 „Par Rīgas pilsētas monumentāli tēlniecisko pieminekļu uzskaiti un aprūpi” par sekojošo:

„Lai sakārtotu darbu Rīgas monumentāli tēlniecisko pieminekļu uzturēšanā, nodrošinātu to savlaicīgu un pastāvīgu aprūpi un restaurāciju, Rīgas pilsētas valde nolemj:

1.Uzdot Rīgas pilsētas kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai:

1.1.līdz 01.06.1994. veikt pilsētas monumentāli tēlniecisko pieminekļu uzskaiti, sagatavojot to sarakstu, un iesniegt Rīgas pilsētas valdei;

1.2.kopā ar Rīgas pilsētas pašvaldības bezpeļņas uzņēmumu Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu pārvaldi, pieaicinot pieminekļu aizsardzības ekspertus, līdz 10.06.1994. veikt

uzskaitīto monumentāli tēlniecisko pieminekļu apsekošanu, uzturēšanas un restaurācijas darbu uzskaiti, sastādot par katru pieminekli apsekošanas aktu.

2. Rīgas pilsētas valdes loceklim I. Lišmanim līdz 25.05.1994. noslēgt ar Rīgas pilsētas pašvaldības bezpeļņas uzņēmumu Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu pārvaldi līgumu par Rīgas pilsētas monumentāli tēlniecisko pieminekļu pārņemšanu aprūpē”;

- 28.05.1996 Rīgas dome pieņēma lēmumu Nr. 3261 "Par pieminekļu, piemiņas zīmju un piemiņas plāksņu atjaunošanu un izvietošānu Rīgā nozīmīgāko Latvijas vēstures notikumu un ievērojamāko valsts, sabiedrisko un kultūras darbinieku piemiņas iemūžināšanai”, saskaņā ar kuru:

„Apzinoties pieminekļu un piemiņas zīmju lomā Rīgas kultūrvēsturiskās vides izveidē un sakārtošanā, to izziņas un audziņošo nozīmi, kā arī sagaidot Latvijas galvaspilsētas Rīgas 800 gadu jubileju, Rīgas Dome nolēmj:

„1. Apstiprināt memoriālo ansambļu, pieminekļu, piemiņas zīmju un dekoratīvo skulptūru atjaunošanas un restaurācijas plānu līdz 2000. gadam saskaņā ar 1. pielikumu.

5. Rīgas pilsētas pašvaldības uzņēmumam "Brīvības pieminekļa un Brāļu kapu pārvalde”:

5.1. nodrošināt 1. pielikumā minēto memoriālo ansambļu, pieminekļu, piemiņas zīmju un dekoratīvo skulptūru atjaunošanu un restaurāciju atbilstoši piešķirtajam finansējumam;

5.2. līdz 01.07.1996. sagatavot 1. pielikumā minēto objektu atjaunošanai un restaurācijai, kā arī noliktavu telpu remontam un atjaunošanai nepieciešamo naudas līdzekļu orientējošus aprēķinus;

5.3. saskaņā ar Latvijas Republikas Augstākās Padomes 02.02.1993. lēmuma "Par Brīvības pieminekli un Rīgas Brāļu kapiem" 1. punktu sagatavot Rīgas Domes pieprasījumu Latvijas Republikas Ministru kabinetam piešķirt Brīvības pieminekļa un Brāļu kapu restaurācijai nepieciešamos līdzekļus;

5.4. pieņemt glabāšanā demontētos pieminekļus un to daļas;

5.5. izstrādāt un saskaņot ar Rīgas Domes finanšu departamentu ar pieminekļu un skulptūru atjaunošanu 1996. gadā saistīto izdevumu tāmes.

6. Rīgas pilsētas izpilddirektoram A. Grīnbergam noslēgt līgumus ar Rīgas pilsētas pašvaldības uzņēmumu "Brīvības pieminekļa un Brāļu kapu pārvalde" par pieminekļu remontu un restaurāciju, kā arī ar Rīgas pilsētas pašvaldības uzņēmumu "Rīgas dārzi un parki" par parku labiekārtojuma atjaunošanu un uzlabošānu ap restaurējamajiem pieminekļiem.

7. Rīgas Domes finanšu departamentam nodrošināt pieminekļu un skulptūru restaurāciju par Rīgas Domes 1996. gada speciālā budžeta līdzekļiem, paredzot šos izdevumus speciālajā budžetā.

8. Lūgt Latvijas Republikas Aizsardzības ministriju rast iespēju nodot brīvās noliktavu telpas Rīgas pilsētas pašvaldības uzņēmumam "Brīvības pieminekļa un Brāļu kapu pārvalde" pieminekļu, skulptūru un piemiņas zīmju uzglabāšanai”;

- 24.03.1998. Rīgas dome pieņēma lēmumu Nr. 5813 "Par Rīgas monumentu, pieminekļu, piemiņas zīmju, plāksņu ar bareljefiem un dekoratīvo skulptūru uzskaiti un uzturēšanas kārtību”, saskaņā ar kuru:

“Lai īstenotu Rīgas pilsētas teritorijā esošo monumentu, pieminekļu, piemiņas zīmju, plāksņu ar bareljejiem un dekoratīvo skulptūru uzskaiti un uzturēšanu kārtībā, Rīgas dome nolēmj:

1. Veikt visu minēto objektu uzskaiti, apsekošanu un tehniskā stāvokļa novērtējumu.
2. Noteikt katra uzskaitītā objekta turpmākās apsaimniekošanas kārtību.
3. Izstrādāt sistēmu, kādā minēto objektu pārzināšana, restaurācija un apsaimniekošana tiktu pakāpeniski nodota Rīgas pilsētas pašvaldības bezpeļņas uzņēmumam "Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu pārvalde" atbilstoši piešķirtajam finansējumam”.

Ar Rīgas domes 16.12.2003 lēmumu Nr.2735 „Par Rīgas pilsētas pašvaldības bezpeļņas uzņēmuma „Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu pārvalde” reorganizāciju par Rīgas pašvaldības aģentūru „Rīgas pieminekļu aģentūra”” 2004.gadā Pārvalde tika reorganizēta par pašvaldības aģentūru “Rīgas pieminekļu aģentūra”, kas līdz 21.02.2011. darbojās, pamatojoties uz Rīgas domes 06.04.2004 nolikumu Nr.97 “Rīgas pašvaldības aģentūras “Rīgas pieminekļu aģentūra” nolikums”, bet no 22.02.2011. darbojas, pamatojoties uz Rīgas domes 15.02.2011 nolikumu Nr.96 “Rīgas pašvaldības aģentūras “Rīgas pieminekļu aģentūra” nolikums”.

Saskaņā ar Rīgas domes 2011.gada 15.februāra nolikuma Nr.96 „Rīgas pašvaldības aģentūras “Rīgas pieminekļu aģentūra” nolikums”” 3.punktu, kontroli pār aģentūru īsteno Rīgas domes Pilsētas attīstības komiteja.

Aģentūrā uz 01.01.2014. strādā 25 darbinieki, no tiem 6 ir administratīvie darbinieki; 3 speciālisti, 16 ir nodarbināti Rīgas Brāļu kapu un publiskajā ārtelpā esošo pieminekļu uzturēšanā un apsaimniekošanā (dārznieki, zaļās zonas strādnieki, mehāniķi, apsargi, apkopēji).

Izglītība pamatdarbā strādājošiem – 6 darbiniekiem ir augstākā (t.sk. maģistrs, profesionālais bakalaurs, nepabeigta augstākā), 3 - otrā līmeņa profesionālā izglītība un 16 darbiniekiem - vidējā speciālā izglītība.

Sadalījumā par vecuma grupām:

līdz 30 gadiem – 1

no 31 līdz 50 gadiem – 11

no 51 līdz 62 gadiem – 10

vairāk kā 63 gadi - 3

No 2013.gada Aģentūras darbiniekiem tiek veikta veselības apdrošināšana.

III Aģentūras funkcijas un darbības virzieni

Aģentūrai ir šādas funkcijas:

- 1) pieminekļu pārņemšana valdījumā un pārvaldīšana;
- 2) pieminekļu:
 - apzināšana un uzskaitē;
 - monitorings un saglabāšanas programmas izstrāde;

- saimnieciskā uzturēšana, uzturēšanas organizēšana un vadība;
 - restaurācijas aprūpe;
 - izpētes un restaurācijas projektēšanas organizēšana;
 - restaurācijas organizēšana;
 - restaurācijas projektēšana un restaurācija Aģentūras kompetences ietvaros;
- 3) Aģentūras darbības rezultātā par pieminekļiem un pieminekļu saglabāšanu iegūtās dokumentālās informācijas datu bāzes uzturēšana;
- 4) pieminekļu un to saglabāšanas popularizācija:
- Aģentūras rīcībā esošās datu bāzes pieejamības nodrošināšana, informācijas izplatīšana dažāda veida izdevumos, plašsaziņas līdzekļos u.c.;
 - dalība dažāda veida pasākumos par kultūras mantojuma saglabāšanas, izmantošanas un pētniecības problēmām Latvijā un ārpus tās;
 - pieminekļu integrācijas veicināšana pilsētvidē un sabiedriskajā aprītē.

IV Aģentūras sniegtie pakalpojumi un to pieejamība

Aģentūra pieejamā finansējuma ietvaros nodrošina savu funkciju izpildi: sistemātiski veic pieminekļu apzināšanu un uzskaiti, pārņemšanu valdījumā, monitoringu, saglabāšanas programmas izstrādi un saimniecisko uzturēšanu, kā arī restaurācijas projektēšanu, restaurācijas aprūpi, restaurāciju. Izveidotas apzināto pieminekļu pasēs, kurās ietverta visa Aģentūras rīcībā esošā būtiskā informācija par pieminekli, un kuru kopums uzskatāms par pieminekļu datu bāzi; interesentiem tiek sniegta nepieciešamā informācija no minētās datu bāzes. Aģentūras pārstāvji piedalās dažāda veida pasākumos par kultūras mantojuma saglabāšanas, izmantošanas un pētniecības problēmām, veic aktivitātes pieminekļu integrācijas veicināšanai pilsētvidē un sabiedriskajā aprītē.

Aģentūra šobrīd nesniedz maksas pakalpojumus, jo līdzšinējā darbība nerada pārlicību, ka brīvajā tirgū pēc tiem būs pieprasījums. Aģentūra konsultē privātpersonas un sabiedriskas organizācijas par formalitātēm un saskaņojumiem, kas veicami jaunu pieminekļu izveidei un uzstādīšanai pilsētvidē. Tā kā pieminekļi visbiežāk tiek izveidoti par piesaistītajiem ziedojumiem, sabiedriskā kārtā, interesenti, visticamāk, nelūgtu konsultācijas, ja tās būtu par maksu. Arī pieprasīt samaksu par Aģentūras sniegto informāciju nebūtu lietderīgi, jo informācijas pieprasījumi par pieminekļiem vai vēsturiskām ziņām ir salīdzinoši reti, patērētie darba laika un citi resursi – nebūtiski. Tomēr Aģentūra pastāvīgi izvērtē situāciju, un gadījumā, ja tiks saskatītas reālas iespējas papildināt budžetu ar ieņēmumiem no maksas pakalpojumiem, Aģentūra šādas iespējas izmantos un lūgs Rīgas domi apstiprināt attiecīgos maksas pakalpojumus un to izcenojumus.

V Āģentūras darbības tehniskais nodrošinājums

No 2009.gada 23.oktobra Āģentūra darbojas Rīgas pilsētas pašvaldībai piederošās telpās Gaujas ielā 19, kas radīja ļoti būtisku līdzekļu ietaupījumu, salīdzinot ar iepriekšējām izmaksām par telpu nomu. Telpu platība ir pilnībā piemērota Āģentūras vajadzībām, telpu novietojums – ģeogrāfiski ļoti izdevīgs: Āģentūras galvenā objekta Rīgas Brāļu kapu tiešs tuvums, tuvu pilsētas centram. 2010.gadā veikts kvalitatīvs telpu remonts un pieguļošās teritorijas sakārtošana.

Āģentūrai ir nepieciešamais tehniskais aprīkojums savas darbības nodrošināšanai esošā darbinieku sastāvā – biroja mēbeles, stacionārā un mobilā datortehnika, projektors, pavairošanas tehnika krāsu izpildījumā, kas, protams, jāatjauno atbilstoši mūsdienu prasībām.

Sabiedrisko pieminekļu apkopei nepieciešamais tehniskais aprīkojums: specializēts kravas pasažieru mikroautobuss (tiek nomāts uz sezonu no Rīgas pašvaldības SIA “Rīgas Satiksmē”), augstspiediena sūknis ar mikroautobusā uzstādāmu 1 m³ tilpuma ūdens tvertni, kompresors, strāvas ģenerators, rokas elektroinstrumenti, mehāniskie un ķīmiskie tīrīšanas līdzekļi u.c. nepieciešamais, lai sekmīgi veiktu pieminekļu sezonālo aprūpi un sīkus restaurācijas darbus.

Rīgas Brāļu kapu darbinieku rīcībā ikdienas aprūpei ir 2 traktori, 4 zāles pļāvēji, 3 trimmeri, motorzāģis, 2 lapu pūtēji, 2 sniega pūtēji, kā arī viss nepieciešamais inventārs – lāpstas, grābekļi u.c. Ir iekārtots saimnieciskais sektors.

VI Āģentūras darbības rezultāti un novērtējums par darbības stratēģijas 2011.-2013.gadam īstenošanu

Āģentūras valdījumā un bilancē ir 119 pieminekļi. To pārņemšanu valdījumā Āģentūra veica pamatojoties uz:

- 1) pieņemšanas-nodošanas aktiem par pieminekļu nodošanu Āģentūrai no citas Rīgas pilsētas pašvaldības iestādes vai struktūrvienības „no bilances - bilancē”;
- 2) Rīgas domes lēmumiem par pieminekļu nodošanu Āģentūras valdījumā, kuri atrodas uz Rīgas pilsētai piederošiem zemes īpašumiem, bet kuru īpašuma piederība nebija dokumentāli noformēta:
 - ar Rīgas domes 21.07.2008 lēmumu Nr.4080 „Par pieminekļu nodošanu Rīgas pašvaldības aģentūras “Rīgas pieminekļu aģentūra” valdījumā” Āģentūrai nodoti 24 pieminekļi;
 - ar Rīgas domes 05.07.2011 lēmumu Nr.3391 „Par pieminekļu nodošanu Rīgas pašvaldības aģentūras “Rīgas pieminekļu aģentūra” valdījumā” Āģentūrai nodoti 60 pieminekļi;
 - ar Rīgas domes 23.04.2013 lēmumu Nr.6169 „Par pieminekļu nodošanu Rīgas pašvaldības aģentūras “Rīgas pieminekļu aģentūra” valdījumā” Āģentūrai nodoti 19 pieminekļi.
- 3) ar Rīgas domes lēmumiem par pieminekļa - dāvinājuma Rīgas pilsētai pieņemšanu Āģentūras valdījumā nodoti 8 pieminekļi.

Līdz 2014.gadam Aģentūra ir veikusi 176 Rīgas pilsētas publiskajā ārtelpā esošo pieminekļu apzināšanu un uzskaiti, kā arī 119 valdījumā esošo pieminekļa monitoringu, saglabāšanas programmas izstrādi un saimniecisko uzturēšanu. Veikta pieminekļu restaurācija un valdījumā esošo pieminekļu sezonālā apkope.

Izveidotas uzskaitē esošo pieminekļu passes, kurās ietverta visa Aģentūras rīcībā esošā būtiskā informācija par pieminekli, un kuru kopums uzskatāms par pieminekļu datu bāzi; interesentiem tiek sniegta nepieciešamā informācija no minētās datu bāzes.

Aģentūras pārstāvji ik gadus ir piedalījušies dažāda veida pasākumos par kultūras mantojuma saglabāšanas, izmantošanas un pētniecības problēmām Latvijā (Eiropas kultūras mantojuma dienas u.c.) un ārpus tās (Igaunija, Lietuva, Krievija, Somija, Polija, Zviedrija, Apvienotā Karaliste, Grieķija u.c.).

Pieminekļu integrācijas veicināšanai pilsētvidē un sabiedriskajā aprītē Aģentūra sadarbojas ar Kultūras ministriju, Aizsardzības ministriju, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju, izglītības iestādēm (Latvijas Nacionālā Aizsardzības akadēmija, Rīgas Celtniecības koledža, Rīgas 33.vidusskola, Anniņmuižas vidusskola), nevalstiskajām organizācijām, Nacionālo bruņoto spēku struktūrām, tūrisma struktūrām (LIVE RIGA), Rīgas pilsētas pašvaldības institūcijām u.c.

Saskaņā ar Aģentūras Nolikuma 2.1.apakšpunktu, termins „Rīgas pilsētas sabiedriskie pieminekļi” ietver arī memoriālos ansambļus, no kuriem redzamākie ir Rīgas Brāļu kapi, piemineklis Padomju armijas karavīriem – Padomju Latvijas un Rīgas atbrīvotājiem no vācu fašistiskajiem iebrucējiem, Memoriāls nacisma upuru piemiņai Rumbulā un Memoriāls Otrā pasaules kara upuriem Biķerniekos. No Stratēģijas 2014.-2016.gadam 2.sadaļā sniegtās informācijas par Aģentūras izveidi ir redzams, ka lēmumos par papildus uzdevumu veikšanu Rīgas pilsētas pašvaldības bezpeļņas uzņēmumam "Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu pārvalde" allaž tika paredzēts arī papildus finansējums. 2004.gadā, Pārvaldi reorganizējot par Aģentūru, iestādes nolikumā mehāniski tika iekļauts pienākums aprūpēt arī memoriālos ansambļus, taču netika veiktas nekādas aplēses, cik šāda pienākuma izpilde var izmaksāt, un netika piešķirts atbilstošs finansējums. Arī vēlākajos gados piešķirtais finansējums nekad nav bijis pietiekams, lai aprūpētu arī memoriālos ansambļus (izņemot Rīgas Brāļu kapu memoriālo ansambli), kas prasa ievērojamus līdzekļus, salīdzinot ar pārējiem pieminekļiem.

Saskaņā ar Nolikuma 5.4.apakšpunktu, Aģentūra veic demontēto un restaurācijas gaitā nomainīto pieminekļu detaļu uzskaitīšanu, uzglabāšanu, krātuves izveidošanu. Nomainītās Rīgas Brāļu kapu plāksnes šobrīd tiek uzglabātas Rīgas Brāļu kapu memoriālā ansambļa teritorijā, kas nav pieņemami, ņemot vērā objekta īpašo statusu. Minētās nolikuma prasības izpildei Aģentūra jau kopš 2006.gada risina jautājumu par demontēto pieminekļu un to detaļu krātuves izveidi, kurā būtu izvietota arī publiski pieejama ekspozīcija (pieminekļu parks). Minētajam nolūkam pēc Aģentūras iniciatīvas tika mainīts zonējums (atļautā izmantošana) neizmantotam pašvaldības īpašumā esošam zemesgabalam Varoņu ielā 12ha platībā, dzelzceļa aizsargjoslā, kur jau šobrīd atrodas Lielo kapu demontētie pieminekļu elementi. Arhitektu birojs „Vecumnieks un Bērziņi” pēc Aģentūras pasūtījuma ir izstrādājis koncepciju iecerētā objekta izveidei, kurā ietverta arī vizualizācija un skices. 2013.gadā Aģentūrai tika nodota lietošanā zemesgabala daļa 9357 m² platībā Varoņu ielā 3, kurā Aģentūra uzsāka teritorijas sakopšanas un labiekārtošanas darbus un novietoja Lielo kapu pieminekļu elementus, kuri agrāk glabājās

novietnē Bukultu ielā (atbrīvojamā teritorijā), apmēram 540 vienības. Diemžēl līdzekļu trūkuma dēļ jautājums par demontēto un restaurācijas gaitā nomainīto pieminekļu detaļu krātuves izveidošanu līdz galam vēl nav atrisināts.

2011.gadā Aģentūra ir piedalījies Rīgas Brāļu kapiem veltīta akadēmiska izdevuma – grāmatas „Rīgas Brāļu kapi. 1915-1936-2011” izdošanā.

2012.gadā Aģentūra izveidoja 50 Rīgas pieminekļu foto izstādi, kas tika eksponēta Rīgas dienās Sanktpēterburgā, Rīgas domē un izpilddirekcijās.

2012.gadā Rīgas dienu Sanktpēterburgā ietvaros Sanktpēterburgas konservatorijā tika uzstādīta piemiņas plāksne Jāzepam Vītolam.

2013.gadā Rīgas pieminekļu foto izstāde tika papildināta ar vēl 50 pieminekļu fotoattēliem, kā arī tika izdots 100 Rīgas pieminekļu katalogs bukleta un CD formātā.

Kopumā Stratēģijā 2011.-2013.gadam izvirzītie mērķi un uzdevumi ir īstenoti sekmīgi; detalizēta darbības rezultātu izpildes analīze, identificējot kavējošos un veicinošos faktorus ietverta 2011., 2012. un 2013.gada publiskajos pārskatos (2013.gada publiskais pārskats ir izstrādes stadijā), kas kalpo par pamatu šīs stratēģijas izstrādei, nodrošinot plānoto mērķu, rezultātu un rezultatīvo rādītāju pēctecību.

VII Aģentūras finansēšanas avoti, izlietošanas principi un ieņēmumu izlietojums

Aģentūras finanšu līdzekļus veido:

- Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta dotācija un mērķdotācijas;
- Rīgas domes investīcijas;
- valsts budžeta mērķdotācijas;
- citi pašu ieņēmumi;
- novēlējumi, ziedojumi un dāvinājumi.

Aģentūras budžetu pēc savu funkciju nodrošināšanas var iedalīt divās izdevumu daļās: Aģentūras saimnieciskās uzturēšanas un pieminekļu restaurācijas un aprūpes izdevumos.

Ikgadējais finansējuma apmērs Rīgas sabiedrisko pieminekļu aprūpei vai restaurācijai ir atkarīgs no kopējās pašvaldības dotācijas. Skulptūru un pieminekļu sakopšanas finansēšana notiek pēc iepriekš apstiprinātiem darba plāniem esošā finansējuma ietvaros, vienlaikus arī operatīvi reaģējot uz situācijas izmaiņām (piemēram, izmaiņas darba plānā var tikt izdarītas, ja kļuvis pieejams iepriekš neplānots papildus finansējums no ziedojuma vai novēlējuma, vai steidzami jāveic kāda kritiskā tehniskā stāvoklī esoša objekta konservācija vai restaurācija, lai paglābtu to no tālākas bojāejas.

LR Kultūras ministrijas finansējums paredzēts divu lielāko nacionālās nozīmes pieminekļu – Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu ansambļa izpētes un restaurācijas projektiem. Finansējums ir regulārs, bet finansējuma apmērs nav liels – 40 līdz 60 tūkst. *euro*, jo ir atkarīgs no kopējā kultūras mantojuma saglabāšanai piešķirtā ikgadējā finansējuma. Ņemot vērā Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu valstiski nozīmīgo īpašo statusu, valsts piešķirtais finansējums uzskatāms par nesamērīgi mazu, salīdzinot ar Rīgas pilsētas pašvaldības piešķirto finansējumu.

Saeimā tiek virzīts Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu likuma projekts, kurā cita starpā paredzēts arī pastāvīgs valsts finansējums šo objektu uzturēšanai un restaurācijai.

Kopumā Aģentūras rīcībā esošie līdzekļi nav pietiekoši pieminekļu restaurācijai nepieciešamajā apjomā, bet memoriālu apsaimniekošanai (izņemot Rīgas Brāļu kapus) līdzekļi nav vispār.

Apdrošināšanas akciju sabiedrība BTA no 2003.gada bez atlīdzības veic Brīvības pieminekļa apdrošināšanu par 1 000 000 Ls; no 2008.gada polise papildināta ar īpašiem nosacījumiem par papildus apdrošināšanu pret sīku huligānismu, t.i. gadījumi, kad piemineklis tiek apgānīts. Apdrošināšanas atlīdzība Ls 150 apmērā par katru šādu gadījumu tiek ieskaitīta Aģentūras budžetā un izmantota ikgadējai Brīvības pieminekļa aprūpei.

Aģentūrai ir atvērts ziedojumu konts, kurā fiziskas personas pēc pašu iniciatīvas var pārskaitīt līdzekļus nacionālās identitātes simbolu saglabāšanai un atjaunošanai, vai savu radnieku kapa plāksņu atjaunošanas atbalstīšanai. Rīgas Brāļu kapos un Brīvības pieminekļi izvietotas ziedojumu urnas. Arī juridiskās personas tiek uzrunātas atbalstīt konkrētus projektus Rīgas Brāļu kapu labiekārtošanā un restaurācijā.

VIII Aģentūras attīstības prioritātes

8.1. Attīstības vīzija un vispārējie mērķi

Vīzija

Rīgas pieminekļi – pievilcīgs, interesants un daudzveidīgs apskates un izziņas objekts. Iedzīvotāji lepojas ar savu krāšņo, labi apmeklēto un Eiropā pazīstamo kultūras pilsētu. Rīgas pilsētvide tiek sakārtota, ir droša un mājīga, tā piedāvā vērā ņemamas, interesantas kultūras vērtības – pieminekļus, kas iekļaujas starptautiskajā tūrisma tirgū, kā daudzveidīgs, ilgtspējīgs tūrisma produkts.

Misija

Veicināt pieminekļu nozares sakārtošanu un attīstību pilsētvidē – tīrā, drošā, zaļā, ar tradīcijām un bagātu kultūrvēsturisko mantojumu, kurā dzīvo inteliģents rīdzinieks, tādejādi veidojot Rīgas tūrisma tēlu un sekmējot Rīgas pilsētas vispārējo attīstību.

Mērķis

Ārvalstu un iekšzemes interesentu piesaiste Rīgas pieminekļu saimniecībai, informējot par tiem gan ārvalstniekus, gan Latvijas iedzīvotājus, piedāvājot daudzveidīgus, dažādām mērķauditorijām adresētus Rīgas pieminekļu produktus drošā un sakārtotā pilsētvidē.